

Х.П. ДАЦИШИН

доцент кафедри журналістики та засобів масової комунікації
Навчально-наукового інституту права та психології
Національного університету «Львівська політехніка»,
кандидат філологічних наук, доцент;

Д. Н. ДАЦИШИН

студентка факультету міжнародних відносин
Львівського національного університету імені Івана Франка

ЕКОНОМІЧНА СПІВПРАЦЯ МІЖ НІМЕЧЧИНОЮ ТА УКРАЇНОЮ В ДЗЕРКАЛІ УКРАЇНОМОВНОЇ ВЕРСІЇ «DEUTSCHEWELLE»

Німеччина, за твердженням науковців, є «одним із найважливіших економічних партнерів України». І хоча, наприклад, сальдо двосторонньої торгівлі зберегло негативне значення, є великі перспективи для росту українського експорту до Німеччини [1, с. 44]. Однак у сучасному інформаційному суспільстві важливими стають не тільки реалії життя, але й те, як вони відображені в медіа. Формуючи «порядок денний», виокремлюючи одні теми чи події і оминаючи увагою інші, ЗМІ впливають на громадську думку, можуть сприяти тим чи іншим політичним чи економічним рішенням. «DeutscheWelle» (DW) – німецька державна радіостанція та телеканал, що мовить на закордоння, має також Інтернет-версію з текстами тридцятьма мовами. Серед матеріалів україномовної версії, присвячених німецько-українським економічним відносинам, можна виокремити основні теми:

– Інвестиції німецького бізнесу в українську економіку. У матеріалах DW, зокрема, зазначено, що в Україні працюють 2,5 тисячі німецьких підприємств, які забезпечують близько 35 тисяч робочих місць [2]. Названо чинники, які стримують великі німецькі компанії від значних інвестицій в Україну: війна на Донбасі, правова незахищеність, незавершеність реформ. Водночас ці чинники не зупиняють представників середнього бізнесу в Німеччині, який «намагається скористатися нинішніми шансами в Україні» [3]. З приводу обрання нового президента України видання зосереджує увагу на досягнутій в Україні макроекономічній та фінансовій стабільності, на скороченні державної заборгованості та зростанні валютних резервів, на очищенні банківської системи та реформи в енергетичній сфері, а також на зниженні темпів інфляції. Умовою для подальших інвестицій, якої німецький бізнес очікує від новообраного президента В.Зеленського, є «забезпечити в Україні стабільність, у тому числі політичну, оскільки до країни з нестійкою політичною ситуацією, пояснили кореспондентів DW, німецьких інвесторів не заманити і калачем» [4]. Успішним прикладом інвестицій є одне з найбільших підприємств у західному регіоні України "Електроконтакт Україна", завдяки німецьким інвестиціям у м. Бродях буде працевлаштовано 1400 осіб [5].

– Торговельні відносини між Німеччиною та Україною. Підсумовуючи період президентства П.Порошенка, видання констатує, що економіка України зростає, Міжнародний валютний фонд прогнозує зростання на поточний та майбутній роки відповідно на 2,7 та 3 відсотки. Відповідно зростає і обсяг німецько-української торгівлі – як імпорт до України, так і експорт до Німеччини [4].

– Тема бізнес-відносин на регіональному рівні є особливо актуальною у зв'язку з реформою децентралізації і створенням об'єднаних громад. «DeutscheWelle» інформує про нову програму Міністерства економічного співробітництва та розвитку для підтримки місцевих громад в Україні, у рамках якої уряд Німеччини виділятиме на окремі проекти до 50 тисяч євро громадам, які започаткують нові українсько-німецькі партнерства [6]. Видання зауважує, що для німецького бізнесу важливою є надійність партнерів в особі представників влади на регіональному рівні [4]. Горизонтальне партнерство для реалізації проектів, покликаних вирішити проблеми міст, вибудовується між німецькими та українськими містами Гейдельбергом, Кісвом, Львовом, Лейпцигом,

Миколаєвом, Нюрнбергом, Оснабрюком та Харківом. міську мережу спонсорує Німецьке товариство міжнародної співпраці (GIZ) разом із Федеральним міністерством навколишнього середовища, охорони природи, будівництва та ядерної безпеки Німеччини (BMUB). Позитивний досвід такої співпраці має Львів, де за допомогою GIZ «місто змогло реставрувати фасади, вікна, двері в історичному центрі» [7]. Також успішним є партнерство Нюрнберга та Харкова, зокрема, німецькі фахівці поділилися досвідом ведення статистики туристів; під час підготовки до "Євро-2012" Нюрнберг допомагав з маркетингом, з просуванням іміджу міста. В економіці наразі «більше планів, аніж результатів»; є значний потенціал у сфері економічного співробітництва. Нюрнберг хоче знайти німецькі підприємства, які б інвестували у Харків [8]. Така співпраця є корисною і для німецьких міст, яким «є чого повчитися в українських побратимів: гостинності, готовності йти назустріч іншим культурам – це не менш важливо, ніж економічна співпраця». Німецьких партнерів вразило, як швидко Харків свого часу зумів розмістити переселенців з Донбасу [8].

– Діяльність німецьких компаній в Україні. Один із матеріалів DW присвячений проблемам, що виникли в німецьких компаніях, заводи яких працюють в Україні, через блокування кордонів власниками автомашин на європейській реєстрації. Підприємства завозять з країн ЄС компоненти, частково або повністю збирають їх в Україні та експортують назад у країни Євросоюзу певні види продукції, однак зазнають збитків від блокування кордонів з країнами ЄС власниками нерозмитнених автомобілів на іноземних номерах. Ситуація може обернутися зупиненням їхнього виробництва [9].

– Кредитна підтримка малого і середнього бізнесу в Україні. У матеріалах DW зазначено, що, зокрема, від вересня 2017 до жовтня 2018 року 112 українських малих та середніх підприємств (МСП) отримали кредитів на 380 мільйонів гривень за Програмою Німецько-Українського фонду (НУФ). Це дозволило бізнесу не лише виконати інвестиційні проекти, а й сприяти збереженню близько 3700 та створити додатково ще понад три сотні робочих місць [10]. Зазначено, що в українських комерційних банках малі та середні підприємства можуть отримати кредит лише за ставкою понад 20 відсотків, тоді як банки-партнери за програмою Німецько-Українського фонду, яка впроваджується також за підтримки європейської ініціативи EU4Business пропонують кредити еквівалентом до 250 тисяч євро на шість років під в середньому 15 відсотків. Для фінансування інвестиційних проектів МПС Німецько-Український фонд використовує як власний капітал, так і кредитні кошти, надані Україні урядом ФРН у рамках програми розвитку та підтримки фінансування МСП [10].

– Підтримка програм енергоефективності. DW ділиться оцінками фахівців Німецького товариства міжнародного співробітництва (GIZ) щодо потенціалу українських виробничих компаній для значно ефективнішого (скорочення від 30 до 50 відсотків) використання енергоресурсів у своїй роботі. Започаткований спільний із українським Міністерством економічного розвитку та торгівлі проект з енергоефективності для українського бізнесу передбачає сприяння, консультації та технології від німецького товариства міжнародного співробітництва GIZ, адже сучасні економічні умови зроблять неминучими капіталовкладення в енергоефективність. «Головною метою подібних проектів є не допомога конкретним підприємствам, а стимулювання усіх гравців ринку до роботи над ефективністю використання ресурсів. Тому GIZ не вкладатиме кошти безпосередньо у модернізацію підприємств, а надаватиме консультаційну технічну підтримку у реалізації проектів із оптимізації енергоспоживання» [11].

– Економічні та політичні наслідки будівництва «Північного потоку – 2». Будівництво другої нитки газогону "Північний потік" в обхід України, зазначено в матеріалах DW – «дражливе питання у відносинах з Німеччиною». Німеччина з 2014 року виділила Україні близько одного мільярда євро на грантову підтримку, а також надає 25 відсотків усієї фінансової допомоги з ЄС. Автор матеріалу зауважує, що посол Німеччини в Україні Ернст Райхель «невтомно, немов мантру повторював «Німеччина – друг України» [2]. Ернст Райхель зазначив, що німецький уряд намагається «шукати баланс між реальністю і мораллю», адже якщо «раніше Україна стовідсотково забезпечувалася газом з Росії», то «тепер європейські компанії купують газ у Росії та продають його назад до України» [2]. Німецький посол нагадав, що «проект «Північного потоку-2» не є проектом

німецького уряду, а проектом «Газпрому» і п'яти європейських енергетичних компаній, лише дві з яких німецькі», а тому «якщо німецький уряд одного ранку скаже, що ми забороняємо цей проект, «Газпром» піде до суду і виграє процес» [2]. На думку оглядача DW Крістіана Ф.Тріппе, «Північний потік-2» «зробить Україну як транзитну країну зайвою, і це послабить Київ як з точки зору економіки, так і з точки зору геополітики» [12].

Отже, тема україно-німецької економічної співпраці посідає важливе місце у матеріалах «DeutscheWelle». Однак слід констатувати, що спостерігається певна односторонність у висвітленні результатів та перспектив співпраці: акцент у публікаціях здебільшого зроблено на ролі Німеччини в українських економічних процесах. Натомість інший вектор співпраці міг би бути більшою мірою відображений, наприклад, у матеріалах, присвячених конкурентоспроможності українських товарів чи послуг на ринках Німеччини, науковим розробкам чи успіху українських стартапів у сфері ІТ. Отримані результати дослідження свідчать про те, що Україні треба не тільки активно просувати свою продукцію на ринки ЄС і зокрема Німеччини, але й сприяти поширенню інформації про неї через різноманітні канали масової комунікації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Манаєнко І.М., Подвальна В.В. Тенденції торгівельно-економічної співпраці України та Німеччини // Інфраструктура ринку. – Випуск 6. – 2017. – С. 43–47.
2. Магазова А. Як послу Німеччини за «Північний потік – 2» виправдовуватися довелося. – 25.05.2018. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://p.dw.com/p/2yJsF>
3. Сааков В. Спецпосланник уряду ФРН: інвесторів від України відлякує не лише війна. – 25.03.2019. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://p.dw.com/p/3FdRm>
4. Жолквер М. Чого очікують від Зеленського німецькі інвестори. – 03.05.2019. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://p.dw.com/p/3HsQB>
5. Прихід В. Інвестиції з ФРН: майже 1500 нових робочих місць на Львівщині. – 30.08.2017. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://p.dw.com/p/2j4JV>
6. Сидоржевський М., Шейко Ю. Берлін обіцяє активніше підтримувати співпрацю між громадами України та ФРН. – 02.11.2016. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://p.dw.com/p/2S3IM>
7. Прихід В. Міста з України та Німеччини створили мережу для вирішення спільних проблем. – 01.12.2017. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://p.dw.com/p/2odc6>
8. Шейко Ю. Партнерство Нюрнберг-Харків: досягнення в культурі та плани в економіці. – 08.11.2016. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://p.dw.com/p/2SIHu>
9. Тейзе Євген. Через «євробляхерів» може зупинитися виробництво на німецьких заводах в Україні. – 27.11.2018. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://p.dw.com/p/38zv4>
10. Савицький О. Німеччина і ЄС забезпечують українських бізнесменів дешевими кредитами. – 11.10.2018. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://p.dw.com/p/36MNr>
11. Голубов О. Як німецьке GIZ допомагатиме українським виробникам з енергоефективністю. – 28.09.2018. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://p.dw.com/p/35VxE>
12. Крістіан Ф. Тріппе. Коментар: Розрада для Порошенка. – 10.04.2018. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://p.dw.com/p/2vnrp>